

Madde 3 — Aynı yönetmeliğin 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 53 — Sınavı kazanan subayların Akademiye devamı :

a. Kara subayları : Sınavı kazanan subaylar (2 ay piyade, 1 ay Zırhlı Birlik, 1 ay Topçu, 15 gün İstihkâm ve 15 gün Muhabere Okullarında olmak üzere toplam olarak 5 aylık) Özel Tekâmül kursunu «Çok İyi» veya «İyi» derece ile bitirdikleri takdirde Kara Harp Akademisi I inci sınıfına devam ederler.

b. Deniz Subayları :

(1) Sınavı kazanan Deniz sınıfı subaylar, ileri ihtisas kurslarından birini (Harekât, silâh, Mayın Harbi veya Makina) veya bunlara muadil yurt dışındaki bir kursu «Çok iyi» veya «İyi» derece ile bitirdikleri takdirde,

(2) Özel ihtisas kursları sebebiyle sınavı kazandığı tarihte; henüz ileri ihtisas kursuna sevkedilmemiş durumda olan subaylar ise, devam ettikleri özel ihtisas kurslarını ve bilâhare sevkedilecekleri Harekât ileri ihtisas kursunu «Çok iyi» veya «İyi» derece ile bitirdikleri takdirde Deniz Harp Akademisi I inci sınıfına devam ederler.

c. Hava subayları : Sınavı kazanan uçucu subaylardan, almış oldukları Akademi giriş nitelik belgelerinin, mesleğindeki başarı derecesi haneleri «Çok iyi» veya «İyi» olanlar ile uçucu olmayan (Hava Harp Okulu ve Hava Sınıf Okullarında yetişmişler) subayların, almış olduğu ihtisas numarasının icabettirdiği en yüksek kursu «Çok iyi» veya «İyi» derece ile bitirenler, (6) haftalık tatbiki oryantasyon kursuna tabi tutulurlar, bu kursu da «Çok iyi» veya «İyi» derece ile bitirdikleri takdirde Hava Harp Akademisi I inci sınıfına devam ederler.

d. Deniz ve Hava Kuvvetlerinin; Kara Harp Okulu ve Kara Sınıf Okullarında yetiştirilen subaylarından sınavı kazananlar; Kara Subayları için (a) fıkrasında belirtilen; özel tekâmül kursuna tabi tutulurlar, bu kursu «Çok iyi» veya «İyi» derece ile bitirdikleri takdirde Kara Harp Akademisi I sınıfına devam ederler.

Madde 4 — Aynı Yönetmeliğin 54 üncü maddesinin (6) numaralı bendine ait «EK - 4» sayılı cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

EK - 4

Kuvvet Harp Akademilerine girmeye istekli subayların müracaat ve sınav işlerinin muhtelif komuta kademelerinde bulunacağı tarihler

Yapılacak işlem	İşlem tarihi		
	Kara K. leri Sb. ları için	Dz. K. leri Sb. ları için	Hv. K. leri Sb. ları için
Subayın mensup bulunduğu komutanlık veya müessese amirliğine müracaat tarihi	15 Haziran	15 Ekim	15 Ekim
Sb. in müracaat evrakının Kuvvet Komutanlıklarında bulundurulacağı tarih	15 Temmuz	1 Kasım	1 Kasım
Sb. in müracaat evrakının Kuvvet Komutanlıklarınca Gnkur. Bşk. lığında bulundurulacağı tarih	15 Ağustos	15 Kasım	15 Kasım

İşlem tarihi

Yapılacak işlem	Kara K. leri Sb. ları için	Dz. K. leri Sb. ları için	Hv. K. leri Sb. ları için
	1 Eylül	1 Aralık	1 Aralık
Sınava katılacak subayların isimlerinin Gnkur. Bşk. liginde Kuvvet Komutanlıklarına bildirileceği tarih	1 Eylül	1 Aralık	1 Aralık
Kuvvet Komutanlıklarınca sınava katılacak subayların isim listelerinin kıta ve kurumlara bildirileceği tarih	15 Eylül	15 Aralık	15 Aralık
Sınava başlama tarihi	5 Kasım	6 Ocak	15 Ocak
Sınav neticelerinin Harp Akademileri Komutanlığına en geç bildirileceği tarih	5 Ocak	1 Şubat	15 Mart
Sınav neticelerinin Harp Akademileri Komutanlığına Gnkur. Bşk. lığına en geç bildirileceği tarih	10 Ocak	15 Şubat	30 Mart
Sınav neticelerinin Gnkur. Bşk. liginde onaylanarak Kuvvet Komutanlıklarına ve Harp Akademileri Komutanlığına bildirileceği tarih	20 Ocak	1 Mart	15 Nisan
Sınav neticelerinin Kuvvet Komutanlıklarınca kıta ve müesseselere en geç bildirileceği tarih	1 Şubat	15 Mart	30 Nisan

Kuvvet Harp Akademileri giriş sınavını kazanan Sb. ların Akademi öncesi kurslara başlama tarihi

(X) (X) (X)

- (X) Not : (1) Bu kursların sıra ve zamanlarının tanzimine ait takvim, her yıl sınav neticeleri ile birlikte Gnkur. Bşk. ligidan Kuvvet Komutanlıklarına bildirilir.
(2) Kr. Ak. giriş sınavını kazanan Sb. ların özel tekâmül kursu 15 Şubatta başlar, bunu müteakip Ak. öncesi kurslara katılırlar.

Madde 5 — Aynı yönetmeliğin 59 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 59 — Giriş Sınavında kazananların tespiti :

a. Giriş sınavında başarılı olmak için her dersten en az (50) numara almak ve bütün derslerden alınan not toplamının (180 dahil) daha fazla olması esastır. Başarı gösterenlerin miktarı personel plânlanmasının öngördüğü; kontenjandan az olduğu takdirde toplam not (150 dahil) den az olmamak ve en yüksek nottan başlamak üzere kontenjanı dolduracak miktarda aday ismi öğretmenler kurulunca tesbit edilir. Bu tesbitteki sıralamada;

Adaylardan eşit puan sağlayanlardan «Taktik mesele» de fazla not alana öncelik verilir.

b. Öğretmenler Kurulunca seçilip tesbit edilen adayların isimleri, kabul edilmeleri için Harp Akademileri Komutanlığına Genelkurmay Başkanlığına sunulur.

Madde 6 — Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7 — Bu yönetmelik hükümlerini Milli Savunma ve İçişleri Bakanları yürütür.

Danıştay İctihatları Birleştirme Kurulu Kararı

E. No. : 1972/2

K. No. : 1973/10

Özet : İlgililerin başvurusu üzerine liman idaresinin yükleme, boşaltma, aktarma işleri için ücret tahakkukuna ve makbuzla tahsiline ilişkin faaliyeti bir idari işlem niteliğinde olduğundan, 521 sayılı Danıştay Kanununun 67 nci maddesinde yazılı süre hükümlerine tabidir.

Danıştay 12 nci Dairenin 21/10/1969 günlü, E. 1969/267, K. 1969/1673 ve aynı gün, E. 1969/269, K. 1969/1672 sayılı kararları ile aynı Dairenin 6/5/1968 günlü E. 1967/644, K. 1968/1061; 6/5/1968 günlü E. 1967/643, K. 1968/1062; aynı günlü E. 1967/635, K. 1968/1064; 23/9/1968 günlü E. 1967/2219, K. 1968/1642; aynı günlü E. 1967/2220, K. 1968/1643 ile E. 1967/2218, K. 1968/1644; keza aynı günlü E. 1967/2221, K. 1968/1645; E. 1967/2222, K. 1968/1646 ve E. 1967/2225, K. 1968/1647 sayılı kararları arasında aykırılık bulunması nedeniyle, içtihatların birleştirilmesi yolu ile

aykırılığın giderilmesi Danıştay 12 nci Dairesince istenmesi üzerine konu 521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesine göre Danıştay İctihatları Birleştirme Kurulunda incelendi.

İhtilâfın konusu :

Petrol şirketlerinin hissedarı ve mümessili ATAŞ ile davalı T. C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü arasındaki ihtilaf, 22/7/1953 günlü, 6186 sayılı T. C. Devlet Demiryolları İşletmesi Kanunu yürürlüğe girdikten sonra da bu şirketlerin özel araç, tesisat ve personelle Mersin Limanında ham petrol ve petrol mahsullerini yükleme, boşaltma, aktarma işlerinde; 14/8/1942 günlü, 4303 sayılı «Mersin Limanının Devlet Demiryolları ve Limanları Umum Müdürlüğüne İşletilmesi hakkında Kanun» un 2 nci maddesi (A) bendinde petrol ve türevleri için getirilmiş olan ücret hakkındaki istisnadan yararlanıp yararlanamayacaklarına ilişkin bulunmaktadır.

Oluşan idari faaliyet :

Petrol yüklü gemi limana gelmeden davacı şirketin; dilekçe ile Mersin Liman Müdürlüğüne başvurarak beklenen geminin adını, geliş-gidiş tarihlerini, yaklaşık hamule miktarını bildirerek liman ve iskeleler tarifesi hükümlerinin uygulanmasını istemektedir. Bunun üzerine Liman Müdürlüğünce terminal şefliğine hitabeden (iş emri) doldurulmakta; terminal servisi de geminin adını, hamulesini, yapılan yükleme, boşaltma, aktarmayı ve diğer ameliyeleri tespit etmekte; bu bilgilere göre tahakkuk memurluğunca her hizmet, iş ve ücret kalemi ayrı gösterilmek suretiyle ve tarife uyarınca tahsilât makbuzu doldurularak tahakkuk ettirilen ücret tahsil olunmakta ve makbuzun bir nüshası da dilekçi şirkete verilmektedir.

Aykırı kararların özeti :

A - Danıştay 12. Dairenin 6/5/1968 günlü, E. 1967/644, K. 1968/1061 sayılı Kararı ile aynı nitelikte olan yukarıda tarih ve sayıları yazılı kararları.

1968/1061 Karar sayılı dosya ile aynı şekilde sonuçlanan diğer davalarda Danıştay 12. Dairesi oluşan idari faaliyeti, 521 sayılı Danıştay Kanununun 67 nci maddesinde yazılı süreye tabi idari işlem olarak nitelenmiş; bu itibarla davalı idarece yapılan tahsilâtta karşı davacı şirket tarafından (90) günlük kanunî süresi içinde doğrudan doğruya Danıştay'a iptal davası açılması veya aynı Yasa'nın 70 inci maddesine dayanarak bu süre içinde işlemin kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması dileği ile davalı idareye başvurulup alınacak sarıh veya zımni red cevabı üzerine idari dava yoluna gidilmesi gereği üzerinde durmuş; bu hükümlere uymaksızın, süresi geçtikten sonra açılan davaları esasa geçmeden, süre aşımı yönünden oy birliği ile reddetmiştir.

B - Aynı Dairenin 21/10/1969 günlü, E. 1969/267, K. 1969/1673 ve aynı gün, E. 1969/269, K. 1969/1672 sayılı kararları.

İçtihatlarda aykırılığa yol açan Danıştay 12 nci Dairenin sözü edilen bu kararlarında, dava açma süresi farklı şekilde nitelendirilmiştir. Bu dosyalarda da yukarıda yazılı gerekçe ile dava süreden reddedilmiş iken, kararın düzeltilmesi safhasında düzeltme istemi kabul edilerek oyçokluğu ile verilen kararlara göre : «Vergilerle resimler arasındaki başlıca fark, ikincilerin bir hizmete tenazur etmeleridir. Olayımızdaki dava konusu edilen idare alacağının da bir hizmetten doğmuş olması itibarıyla bu ikincilere benzerliği zahirdir. Öte yandan ister vergi veya resim niteliğinde olsun ve isterse daha başka bir nitelik taşıyan genellikle bütün idare alacaklarının tahakkuk ve tahsil olmak üzere başlıca iki önemli safhada mütalâa edildikleri ve bazı hallerde bu idare alacaklarının tahakkuk ve tahsil safhalarını birbirinden ayırmak mümkün olmadığından bu gibi alacaklara tahakkuku tahsile bağlı alacaklar denildiği malumdur... ara kararımızda verilen cevap ve getirilen işlem dosyası münderecatında da dava konusu olayda ilgiliye yapılmış bir tebligat ile tekemmül eden bir tahakkuk işleminin mevcut olmadığı, beyan üzerine tanzim edilip idarenin iç bünyesinde kalan 151 model numaralı iş emri ile doğrudan doğruya tahsile geçildiği görülmektedir ki bu hal, tahakkukun tahsile bağlılığından başka bir anlam taşımamaktadır. Keza tahsil keyfiyetinin bir işleme değil eyleme tenazu ettiği de açıktır. Zira dava konusu yapılabilecek idari bir işlemde ortada usulüne uygun ilgiliye yapılmış bir tebligatın varlığı da aranır. Tahsil hadisesinde ise böyle bir tebligat mevcut olmadığı gibi, alınması zaruri olmayan tahsil makbuzları da mevcut bir idari işlemin tebliği demek olmayıp borcun kısmen veya tamamen ifasını tespit eden belge niteliğini taşırlar. İlgilinin idareye başvurusu ve bir meblağ ödemiş bulunması da var olan idari bir işlemin tebliği anlamına gelmez. 521 sayılı Danıştay Kanununun Danıştay'da dava açma süresi ile ilgili olup ıttılâa yer vermeyen 67 nci maddesinde; Danıştay'da idari dava açma süresi her çeşit işlemlerde yazılı bildirim tarihinden itibaren (90) gündür denildiği halde 72 nci maddede (İdari eylemlerden hakları ihlâl edilmiş olanların, idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve herhalde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri lâzımdır. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde bu konudaki işlemin tebliği tarihinden ve üç ay içinde cevap verilmediği takdirde bu süresin bittiği tarihten itibaren doksan gün içinde dava açabilirler.) denilmekte olduğuna göre yukarıda dava konusu alacağın açıklanan niteliği itibarıyla olayımızda bu son madde hükmü de nazara alınarak davanın süresinde açılıp açılmadığının tespiti zorunlu bulunmaktadır.

Hadisede, yukarıda sözü geçen 72 nci madde uyarınca davacı vekilinin bir senelik süresi içinde idarenin haksız olarak tahsil etmiş bulunduğunu iddia ettiği paraların iadesi zımmında... tarihinde idareye

başvurulduğu ve kendilerine verilen tarihli red cevabı üzerine de 90 günlük süre içinde günü davasını açtığı görülmektedir. ki bu tespitlere nazaran olayda süre aşımı mevcut bulunmamaktadır.»

Karara karşı olan iki üyenin süre yönünden azlık görüşü, yukarıda (A) bendinde yazılı kararlara uygundur.

Başkanunsözcüsünün görüşü :

Danıştay Başkanunsözcüsünün 16/2/1972 günlü mütalaasına göre; 521 sayılı Danıştay Kanununun 72 nci maddesi ile, ilgilinin haber ve malumatı dışında ve re'sen idarenin harekete geçerek başardığı idari eylemlerden zarar görenlerin ıttılâa hasıl etmeleri üzerine açacakları tam yargı davalarındaki prosedür ve süre düzenlenmektedir. İçtihadın birleştirilmesine konu olay ve kararla bu maddenin hiçbir ilgisi yoktur. İşin sadece ve yalnızca 67 nci madde kapsamı içinde tetkik ve mütalaası zorunludur.

Yükleme, boşaltma ve aktarma işleri dolayısıyla ilgililerce yazılı bildirim üzerine, yapılan tahsilâtta karşı açılacak idari dava 90 günlük süreye tabidir. Burada işlem ve eylem ayrımı bahis konusu olmaz. Olayda birbirinin içine girmiş, kaynamış halde tekemmül eden işlem ve eylem hali vardır. Bu görüş ve gerekçeler doğrultusunda içtihadın birleştirilmesi gerekir.

İçtihatların birleştirilmesi gereği :

Hernekadar Danıştay 12 nci Dairenin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesince 1972/14 Esas, 1972/34 Karar sayısı ile «Mersin Limanının Devlet Demiryolları ve Limanlar Umum Müdürlüğünce işletilmesi hakkında Kanunun ihtilâfa konu teşkil eden 2 nci maddesi (A) bendinin 2 nci fıkrasında yer alan (... ve bir de petrol ve müstaklamlarının konulmasına ve muhafaza edilmesine tahsis edilmiş mahallerde bu mahallerin veya gemilerin hususi tertibatlı vasıtaları ile ve bu mahallerden aynı veçhile yükletilmesi ve boşaltılması ve aktarma edilmesi işleri) ni Devlet Demiryolları İşletmesi tekeli dışında bırakan hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline 22/6/1972 tarihinde karar verilmiş; bu karar 11 Ocak 1973 günlü, 14418 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış ve Anayasa'nın 1488 sayılı yasa ile değişik 152 nci maddesine göre Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihte iptal edilen hüküm yürürlükten kalkmış ise de, içtihatlar arasında 521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesinde aranan aykırılık koşulu gerçekleştiği; elde aynı nitelikte karara bağlanmamış dava dosyaları olduğu ve içtihatları birleştirme konusu; Anayasa Mahkemesinin iptal kararının münakaşa edileceği safha olan davanın esasına geçilmeden önce, görüşülmesi ve çözümlenmesi gerekli dava açma süresine ilişkin bulunduğu cihetle, içtihatların birleştirilmesi lüzumuna oybirliği ile karar verildi.

İnceleme :

İdari işlem kısaca, idare makamlarının idare fonksiyonu ile ilgili konularda aldığı tek taraflı icrai karar olarak nitelenir. İdari fiil ise, idarenin fonksiyonu sırasındaki bir hareketini, bir olayı bir tutumu anlatır.

Bir idari karar ve işlemle ilgisi olmayan idari fiilin, salt maddi tasarrufun zarara yol açması, dava konusu edilebileceği gibi; bir idari işlemin uygulanması için yapılan idari eylemden doğan zarar da dava edilebilir.

İdari eylemden söz eden 521 sayılı Danıştay Kanununun 72 nci maddesi; öncesinde, temelinde bir idari karar veya işlem olmayan, bütünüyle, salt idari eylem olarak ortada olan idari faaliyet için getirilmiş bir hükümdür. Maddeye ilişkin Hükümet gerekçesinde ve doktrinde bu gibi eylemler özel hukuktaki haksız fiile benzetilmektedir. (Millet Meclisi Tutanak Dergisi - Dönem : 1, Cilt : 23, Toplantı : 2, S. Sayısı : 369, Sayfa : 8). Yine bu nedenle 72 nci maddenin getirdiği süre «dava süresi» olmaktan daha çok «zaman aşımına benzeyen» ve hakkın özüne etkili bir süre olarak nitelendirilmektedir. (Prof. S. S. Onar - İdare Hukukunun Umumi Esasları Cilt : III, Sayfa : 966).

Hukuki ve maddi tasarrufun karışması, tasarrufun 72 nci maddede kastolunan anlamda idari fiil olarak nitelemek için yeterli değildir. İdari zabıta faaliyetlerinde bile, ön planda idari fiil görünmesine rağmen (ses ve müziğin belli saatten sonra zabıtaca men'i gibi) ortada idari zabıta talimatnamesine ve sözlü idari karar dayalı bir işlem, bir hukuki tasarruf vardır. (Prof. L. Duran, İdare Hukuku Meseleleri Sayfa : 524 vd.)

Vergi hukukunda tarh ve tahakkuk; idarenin hazırlanması, hazırlığını karara bağlayarak hukuki tasarrufunu tamamlaması safhalarıdır. Tahsil, idari usullerle verginin yükümlüden alınması evresidir. Bazı

vergilerde — geniş anlamda yükümlülüklerde — görüldüğü gibi, tahakkukun tahsile bağlı olması, baştaki idari kararı veya işlemi, diğer deyişle hukuki tasarrufu; fiile, salt maddi tasarrufa dönüştürmez.

Petrol yüklü geminin limana gelmesi ve ilgili şirketin hakkında tarifenin uygulanmasını sağlamak üzere vaki yazılı başvurusu sonucu, Devlet Demiryolları Mersin Liman İdaresinin yükleme, boşaltma, aktarma v.s. için düzenleyici ve genel nitelikte bulunan liman ve iskeleler tarifesine dayanarak tahakkuk ettirdiği ücreti bir makbuzla ilgiliden tahsili, ancak 521 sayılı Danıştay Kanununun 67 nci maddesinde yazılı idari işlem ve bu işlemin uygulanması olarak nitelendirilebilir. Davaların büyük kısmının sadece işlemin iptali davası olarak açılmış olması bu görüşü doğrulamakta; diğer taraftan tahakkuk ve tahsilin bir arada cere-

yanı, yukarıda işaret edildiği gibi; idari faaliyetin niteliğine etkili bulunmamaktadır.

Sonuç :

İlgili şirketin liman idaresine başvurusu üzerine idarenin yükleme, boşaltma, aktarma işleri için ücret tahakkukuna ve makbuzla tahsiline ilişkin idari faaliyeti; bir idari işlem niteliğinde olduğu ve bundan doğan ihtilâflar 521 sayılı Danıştay Kanununun 67 nci maddesinde yazılı süre hükümlerine tabi bulunduğu cihetle süre yönünden, Danıştay 12 nci Dairesinin 6/5/1968 günlü; Esas 1967/644, Karar 1968/1061 sayılı kararı esas alınarak içtihadın birleştirilmesine 14/4/1973 günü oybirliği ile karar verildi.

Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları

E.No : 1968/1

K. No : 1971/1

Davacı : Tan Mahmut Bayam

Vekili : Avukat Seniğ Tan

Davalı : Vakıflar Genel Müdürlüğü

Dava :

Davacı vekili İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesi eliyle Mahkememize gönderdiği 24/1/1968 günlü dilekçesinde; İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Hâkimliğinin 11/7/1958 gün ve E. 1956/178, K. 1958/734 sayılı ilâmiyle davacının vakfın tevliyetinin subutuna karar verildiğini, Vakıflar Genel Müdürlüğüne başvurmaları üzerine İdare Meclisinin Mütevelliliğin verilmesi istemlerini reddettiğini, bu red kararına karşı açtıkları iptal davasının, Danıştay 12 nci Dairesine davacının babasının Ekber oğlu olduğu belirtilmiş isde vakfın evlâdından bulunduğu dair bir vesika ibraz edilmemiş olması nedeniyle 1967/646 esas, 1967/791 karar sayılı ve 10/5/1967 günlü ilâmiyle reddedilmiş olduğunu, halbuki 1335 tarihli Fermanı Şerifi Alişan da müvekkilinin babası Mahmut efendinin vakfın evlâdından olduğunun açıkça yazılı bulunduğunu ileri sürerek soruşturmanın duruşmalı olarak yapılmasını, uyuşmazlığın, adliye mahkemesinin ilâmında yazılı olduğu üzere giderilmesini, dava giderleri ve avukatlık parasının davalıya yükletilmesini istemiştir.

Davaya karşılık :

Davalı vekili Mahkememize verdiği 8/2/1968 günlü karşılık yazısında; İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesinin zikri geçen kesin kararı davacının tevliyete müstehak olduğunun subutuna dair olup, vakfın 1204 tarihli vakfiyesi şartlarına göre tevliyete müstebik evlâdı vakıftan bulunduğunu tevsik eder bir belge olmadığı, Danıştay 12 nci Dairesinin yine kesinleşmiş kararı ise idarece yapılan işlemde bir kanunsuzluk bulunmadığından açılan iptal davasının reddine dair olduğu cihetle iki karar arasında hüküm uyuşmazlığı mevcut olmadığından başvuran talebinin reddi ile dava giderleri ve avukatlık parasının davacıya yükletilmesine karar verilmesini istemiştir.

Davacının dayandığı yargı kararları :

a) Adliye Mahkemesi kararı :

İstanbul Asliye 12 nci Hukuk Hâkimliğinin 11/7/1958 günlü, 178/734 sayılı ilâmında, davacı Tan Mahmut Bayam'ın (Şem'i Asel Vakfı Topçubaşı Aliğa İbni Elhaç Mustafa tarafından 1240 tarihli vakfiye ile tesis edilen vakıfla kadim teamül veçhile Esbak Topçubaşı Şakullu vakfının tevliyetine müstehik olduğunun subutuna) karar verilmiştir.

b) Danıştay kararı :

Topçubaşı Aliğa İbni Elhaç Mustafa vakfı ile Esbak Topçubaşı merhum Elhaç Aliğa vakfının son mütevellisi bulunan davacının babası Mustafa Zekeriyâ Bayam'ın 21/12/1940 tarihinde ölümünden sonra adı geçen vakıfların tevliyetine kadim teamül veçhile batni evvelde ekber ve erşet olan davacı Tan Mahmut Bayam'ın - müstahik olduğuna dair İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesinden verilen 178/754 sayılı ilâm ile 1335 tarihli Fermanı Şerifi Alişan'a müsteniden bu tevliyetin tevcihi hususunda davacı tarafından Vakıflar Genel Müdürlüğüne yapılan talebin, davacının babası bulunan son mü-

teveli Mahmut Zekeriyâ'nın 1204 tarihli vakfiyeye göre vakfın evlâdından olduğu tevsik edilmedikçe yerine getirilmesine kanunen imkân bulunmadığı yolunda Vakıflar Genel Müdürlüğünce müttehad 21/12/1963 gün ve 136736-671 sayılı kararın iptalini istemektedir. Bu istem üzerine Danıştay 12 nci Dairesi 10/5/1967 gün ve 1967/791 sayılı kararında, 2762 sayılı Kanun, furudan gayriye tevliyetin tevcihini menetmiş olduğu gibi vakfiyenameye göre mütevelliliğin, vakfın ekber ve erşet evlâdına şart kıldığı, her ne kadar davacının babasına vaktiyle, tevliyet tevcih edilmiş ve İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesinden aldığı 11/7/1958 tarihli ilâmda da babasının ekber evlâdı olduğu belirtilmiş ise de kendisinin vakfın evlâdından bulunduğu dair Vakıflar idaresine bir vesika ibraz etmediği, babaya tevliyetin tevcihi için bir hak doğurmayacağı, zira vakıfa ittisal için bir evvelki mütevellinin evlâdı olmanın kâfi olmadığı, 1335 tarihli fermana ancak Vakıflar Kanununun 40 ıncı maddesi gereğince, adli mahkemede tevliyet konusunda açılacak davada bir delil olarak ileri sürülebileceği olayda davacı vakfın evlâdından olduğunu isbat edecek nite likte ihticaca salih bir ilâm ibraz etmediğine göre vakıflar idaresine tevliyetin kendisine tevcih edilmemesinde bir kanunsuzluk görüldüğü gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Gerekçe :

Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesinin Başkanı Recai Seçkin, Üyeleri Nuri Ülgenalp, Nusret Ozanalp, Mesut Akan, Muzaffer Kutman, İbrahim Koloğlu ve Ahmet Boyacıoğlu'nun katıldıkları 26/4/1969 günlü toplantısında çağırı üzerine gelen davacı vekili Avukat Seniğ Tan ile davalı vekili Cezmi Kurttekin'in sözlü açıklamaları 521 sayılı yasa uyarınca dinlenmiş, Danıştay yardımcısı Mahir Tuncalp tarafından düzenlenen rapor okunmuş ve Başkanun sözcüsü Vecihi Tönük'ün hüküm uyuşmazlığı bulunmadığı yolundaki düşüncesi alınmış ve ortada bir hüküm uyuşmazlığı durumunun gerçekleşmiş olduğuna Üyelerden Nuri Ülgenalp, İbrahim Koloğlu, ve Ahmet Boyacıoğlu'nun karşı oylarıyla karar verilmiştir. Bilâhare dosya üzerinde gerekli inceleme ve açıklama yapıldıktan sonra Başkan Fazıl Uluocak, Üyeler Mustafa Çemberci, Esat Şener, Yeredoğ Kişioğlu, Muzaffer Kutman, Galip Onursan ve Samim Gök- yar'ın katıldığı 27/2/1971 günlü oturumda gereği görüşülüp düşünüldü :

Davacı Tan Mahmut Bayam'ın Topçubaşı Aliğa İbni Elhaç Mustafa vakfı ile Esbak Topçubaşı merhum Elhaç Aliğa Vakfının tevliyetine müstehik bulunduğu gerek İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/7/1958 gün ve E. 1956/178, K. 1958/734 sayılı kararı ve gerek 1335 tarihli Fermanı Şerifi Alişan'la subuta ermiş bulunmaktadır. Öte yandan bu vakıfların son mütevellisi olan davacının babası Mahmut Zekeriyâ'nın 21/12/1940 tarihinde öldüğü ve bu tarihten itibaren hiç kimsenin müteveli tayin edilmediği dosya münderacatından anlaşılmaktadır. Başka bir deyimle davacı yararına adli mahkemece karar verildiği 1958 senesinde bu vakıf mülhak vakıflardandı. Bu vakıf ancak müteveli tayin edememesi sonucu 1963 yılında mazbut vakıflar meyanına alınmıştır. Mazbut vakıfların Vakıflar Genel Müdürlüğünce idare olunacağı 2762 sayılı Vakıflar Kanununun 1 inci maddesinde açıklanmıştır. 2762 sayılı Vakıflar Kanununun 39 uncu maddesinde; bu kanunun 1 inci maddesinde Umum Müdürlük tarafından idare edileceği gösterilen ve bu kanunun neşri tarihine kadar mazbutiyet altına alınmış olan vakıfların mazbutiyetleri kaldırılmaz. On seneden beri müteveli liği kimseye tevcih edilmemiş olan vakıflarda artık tevcih yapılmaz.